

PNB-PNBS.071.3.2023.AK

Warszawa, 11 czerwca 2024 roku

Dotyczy: BPK.7222.1.2023.MP i 7222.1.2023.MP**Pan Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich**

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na pismo (znak: BPK.7222.1.2023.MP) Aleksandry Wentkowskiej – Pełnomocnika Terenowego Rzecznika Praw Obywatelskich oraz w nawiązaniu do Pana pisma (znak: 7222.1.2023.MP), w sprawie stosowania przez banki art. 92ba ustawy Prawo bankowe, zwracam się z uprzejmą prośbą o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Tematyka sposobu wypełniania obowiązków informacyjnych o rachunkach wobec posiadaczy rachunków lub ich następców prawnych, jest przedmiotem sporadycznych (kilkarotnie) zgłoszeń składanych do Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF) w sprawach potencjalnych nieprawidłowości w działalności nadzorowanych dostawców (banków i skok). Zgłoszenia te dotyczą z reguły braku udzielenia wymaganej odpowiedzi przez wszystkich obowiązanych dostawców oraz rozbieżności pomiędzy treścią odpowiedzi, a przekonaniem wnioskujących o informację (zwłaszcza spadkobierców posiadaczy rachunków) co do stanu rzeczywistego. Wskazane w art. 92ba i 92bd ustawy Prawo bankowe obowiązki dostawców były w 2023 r., 2019 r. i 2016 r. omawiane w kierowanych do nich pismach Komisji Nadzoru Finansowego i w dalszym ciągu są przedmiotem monitoringu UKNF, w szczególności w zakresie efektywności działania centralnej informacji o rachunkach (Centralna informacja).

W odniesieniu do interpretacji i zasad prawidłowego stosowania art. 92ba ustawy Prawo bankowe, należy wskazać, że zgodnie z tym przepisem:

- 1) bank jest obowiązany udzielić zbiorczej informacji o rachunkach bankowych i rachunkach w skok w szczególności osobie, która uzyskała tytuł prawny do spadku po posiadaczu rachunku (spadkobierca);
- 2) zbiorcza informacja udzielana spadkobiercy powinna dotyczyć:
 - umów rachunku rozwiązanych albo wygasłych z przyczyn, o których mowa w art. 59a ust. 1-3 ustawy Prawo bankowe, w tym umów rachunków wspólnych zmarłego posiadacza (bez wskazania danych współposiadacza), które wygasły tylko w relacji dostawcy ze zmarłym posiadaczem;

- rachunków zmarłego posiadacza nadal prowadzonych przez dostawcę (bank lub skok), który nie dowiedział się o rozwiązaniu umowy rachunku w związku ze śmiercią posiadacza;

3) zbiorcza informacja obejmuje:

- dane podmiotów, które prowadzą albo prowadziły rachunek,
- numery rachunków wynikające z umowy rachunku oraz
- informację, czy rachunki są nadal prowadzone.

Biorąc pod uwagę zakres zbiorczej informacji wskazany w pkt 2 i 3, przekazywana przez dostawcę informacja pozyskana z Centralnej informacji w założeniu powinna zawsze uwzględniać wszystkie rachunki zmarłego posiadacza prowadzone na dzień jego śmierci, bez względu na to, na jaką datę po śmierci posiadacza dane są pozyskiwane z Centralnej informacji. Podawaną przez dostawców informację o aktualności danych na dzień złożenia zapytania należy zatem traktować jako standardową i odnoszącą się do danych o rachunkach aktywnych, które to dane mogą się zmieniać w przyszłości np. na skutek zawarcia nowych umów albo rozwiązania dotychczasowych, co nie jest możliwe w zgodzie z prawem w odniesieniu do umów posiadacza zmarłego.

Podkreślić przy tym należy, że Centralna informacja nie stanowi jednolitej bazy danych, lecz platformę dostępu do rozproszonego zbioru danych gromadzonych, przetwarzanych i chronionych przez wszystkich obowiązanych do udzielania informacji dostawców. Zbiorcza informacja, zawierająca odpowiedź na zapytanie skierowane za pośrednictwem danego dostawcy, generowana jest przez obsługującą tę platformę (system „Ognivo”) Krajową Izbę Rozliczeniową S.A., która gromadzi i przekazuje odpowiedzi na zapytanie rozesłane do wszystkich obowiązanych dostawców. Ani KIR S.A., ani dostawca, za pośrednictwem którego składane jest zapytanie i który udziela odpowiedzi, nie mają możliwości weryfikacji danych przekazywanych przez innych dostawców.

Zgłoszenie będące przedmiotem Państwa wystąpienia wpłynęło do UKNF i było wyjaśniane z bankiem, którego dotyczy oraz poddane analizie. Z analizy tej nie wynika, aby po stronie banku doszło w tej sprawie do nieprawidłowości.

Wpływające do UKNF zgłoszenia dotyczące potencjalnych nieprawidłowości w działalności podmiotów nadzorowanych są poddawane analizie obejmującej – tam gdzie to wskazane – wyjaśnienia pozyskiwane od podmiotów nadzorowanych albo ustalania postępowań wyjaśniających lub kontroli. Wyniki tej analizy mogą stanowić podstawę działań nadzorczych w zakresie właściwości KNF, obejmujących w szczególności kierowanie do podmiotów nadzorowanych pism wskazujących na właściwe praktyki, formułowanie zaleceń indywidualnych, udzielanie upomnień lub stosowanie sankcji nadzorczych. Działania KNF w tym zakresie nie służą rozstrzygnięciu indywidualnych sporów podmiotów nadzorowanych z ich klientami, lecz mają na celu identyfikację i korektę ewentualnych nieprawidłowości w działalności lub praktykach tych podmiotów. Zgłaszający potencjalne nieprawidłowości informowani są, że Urząd KNF nie udziela odpowiedzi na przesłane zgłoszenia, a ochrona indywidualnych interesów realizowana powinna być w innym trybie, wraz ze wskazaniem,

gdzie szukać pomocy w przypadku potrzeby takiej ochrony lub sporu z podmiotem działającym na rynku finansowym¹.

Przekazując powyższe wyjaśnienia, uprzejmie przepraszam za zwłokę w przekazaniu odpowiedzi i pozostaję do dyspozycji, w tym w ramach kontaktów roboczych, w przypadku pytań lub wątpliwości związanych z niniejszą sprawą oraz w odniesieniu do wszelkich innych kwestii związanych z praktykami sektora bankowego i płatniczego, które znajdą się w obszarze zainteresowania Rzecznika Praw Obywatelskich.

Z poważaniem

Emil Radziszewski

Dyrektor Zarządzający

Pionem Nadzoru Bankowego

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Dane do kontaktów roboczych:

[Redacted contact information]

¹ https://www.knf.gov.pl/dla_konsumenta/sposob_przyjmowania_informacji_nieprawidlowosci